

delse og Overbevisning, vilde det være blevet ret omfattende Ændringer, vi havde fundet i dette Lovforslag. Jeg har med den største Interesse gennemlæst den højtærede Landbrugsministers Tale, da Loven sidst var til Revision. Der var her udmærkede Tanker om, at Samfundets Ret til at eje Jorden i langt højere Grad burde knæsettes, end Tilfældet var i Øjeblikket, at man skulde søge at bevare Samfundets Ejendomsret til Jorden ved at lade Jorden gaa over til offentligt Fæste, og den højtærede Landbrugsminister mente, at et Forsøg i den Retning kunde man eventuelt gøre ved at stille 1 Mill. Kr. til Raadighed for Kommuner, som vilde gøre Forsøget. Det vilde have glædet mig at se disse Tanker nedlagt i Loven nu, men den nuværende Situation har formentlig været til Hinder for at komme ind paa disse principielle Spørgsmaal. Det glædede mig i Gaar at høre det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen) udtale sin Tilslutning netop til disse Tanker, og jeg formoder, at det ærede Medlems Udtalelser paa det nøjeste er et Udtryk for, hvad Husmandsforeningerne, og navnlig de sjællandske Husmandsforeninger, ønsker, nemlig at Samfundet skulde eje Jorden, og at de ubemidlede Adgang til Jorden kun skulde ske derved, at de fik Brugsretten til Jorden. Det er Udtalelser, som efter min Mening lover godt for det Arbejde, som vil komme, naar Loven næste Gang skal til Revision, da man sikkert vil komme ind paa disse principielle Tanker. Jeg glæder mig over at høre, at det ærede Medlem fra Lejre, der jo staar i Spidsen for de sjællandske Husmandsforeninger, i saa Henseende slutter sig til denne Opfattelse, som i mangt og meget er den Opfattelse, der er gjort gældende af Socialdemokratiet.

I den Henvendelse fra Husmandsorganisationerne, som er rettet til den højtærede Landbrugsminister vedrørende Revisionen af denne Lov, er der fremsat Ønske om, at Loven om Udlaan af Stats-Laane-fonden til Udstykning af større Landejendomme skulde tages op til Revision samtidig med Husmandsloven, og Ændringen, som man i saa Henseende ønsker, er fremsat i Bilag 2, den gælder altsaa Begrænsning af Laanebeløbet til 50,000 Kr. Jeg vil spørge den højtærede Landbrugsminister, om denne Henstilling fra Husmandsforeningerne ikke er blevet overvejet, idet det ikke kan nægtes, at disse Udstykningsforeninger i ikke ringe Grad har søgt at raade Bod paa Forsømmelsen fra Statens

Side i Henseende til at sikre Jordbrugerne Jord til rimelig Pris. Saa længe man ikke har Ekspropriationsbestemmelser i denne Lov, og den nødvendige Jord saaledes skal skaffes til Veje ved Henvendelse til private og ved almindeligt Salg, trænger man i høj Grad til en Prisregulator, og Udstykningsforeningerne har i saa Henseende virket særdeles tilfredsstillende. Jeg vil gerne høre den højtærede Landbrugsministers Mening om, hvorvidt det var muligt paa dette Omraade at imødekomme Husmandsforeningernes Ønske.

Hvad det særlig i Gaar drøftede Spørgsmaal om Rente-forhøjelse angaar, maa jeg sige, at jeg ganske kan slutte mig til de Udtalelser, min Partifælle, det ærede Medlem fra Rønne (Hauge), fremsatte, idet jeg finder, at saa længe Staten ikke har taget Initiativ til at sikre disse Jordbrugere Jord til en nogenlunde rimelig Pris, vil det blive meget trykkende for dem, om de, efter at have købt Jorden til høj Pris og ofte maaske have faaet daarlig Jord, skal betale højere Rente end den hidtil gældende. Det var stærkt fremme under Behandlingen for 5 Aar siden og er godtgjort ved Statistik, at en stor Del af Statshusmandsjorden er daarlig Jord, Udmærksjord, daarligt beliggende Jord. Saa længe Lovgivningsmagten ikke har draget Omsorg for, at der sikres disse smaa Jordbrugere Adgang til god Jord for en rimelig Pris, skal man, som sagt, være forsigtig med at forhøje Renten, thi de paa-gældende vil ellers i de fleste Tilfælde komme til at sidde saa haardt i det, at det vil falde dem overordentlig vanskeligt at svare højere Rente end den nu i Loven fastsatte. Det ser mærkeligt ud, at den nu siddende Landbokommission har fundet sig beføjet til at udtale sig om dette Spørgsmaal. Medens Husmandsforeningerne og de Kommissioner, som har med Lovens praktiske Udførelse at gøre, ikke har udtalt sig om dette Spørgsmaal, har Landbokommissionen fundet sig foranlediget til at foreslaa denne Rente-forhøjelse. Det forekommer mig, at den derved er gaaet ind paa et Omraade, som strengt taget ikke vedkommer den. Det viser sig ogsaa, at det er et Flertal i Kommissionen, som stiller dette Forslag, medens et Mindretal ikke har villet være med dertil. Det overraskede mig, at det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen) i Gaar tiltraadte Tanken om Rente-forhøjelse, idet jeg egentlig havde ventet og havde glædet mig til, at det ærede Medlem havde tilhørt det Mindretal i Landbo-